

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ДНІПРОПЕТРОВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ

ЮРИДИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Кафедра фізичного виховання

КОНСПЕКТ ЛЕКЦІЙ

з дисципліни «ВОГНЕВА ПІДГОТОВКА»

Для студентів юридичного
факультету

Дніпро – 2016

Конспект лекцій підготувала **Хрипко Л.В.** – завідувач кафедри фізичного виховання юридичного факультету Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ, к.н.з фізичного виховання та спорту, доцент

РЕЦЕНЗЕНТИ:

Комісаров О.Г. –завідувач кафедри тактико-спеціальної жпідготовки Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ.

Любімов В.А. - завідувач кафедри фізичного виховання та спеціальної підготовки Університету митної служби та фінансів.

Конспект лекцій обговорений та схвалений на засіданні кафедри фізичного виховання юридичного факультету

04 липня 2016 р.,
протокол № 22

ПЛАН ЛЕКЦІЇ:

1. Поняття про розвиток стрілецької зброї.
2. Перспективи розвитку стрілецької зброї в Україні.
3. Класифікація стрілецької зброї.

1. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Основні нормативні акти:

- 1.1. Конституція України;
- 1.2. Акти міжнародного права:
 - 1.2.1. Загальна декларація прав людини.
 - 1.2.2. Основні принципи застосування сили і вогнепальної зброї посадовими особами по підтримці правопорядку, прийняті восьмим Конгресом Організації об'єднаних націй з попередження злочинності і поведінки з правопорушниками, Гавана, Куба, 27 серпня – 7 вересня 1990 року.
- 1.3. Закони:
 - 1.3.1. Кримінальний кодекс України.
 - 1.3.2. ЗУ «Про національну поліцію» від 04.07.2015.
- 1.4. Підзаконні акти:
 - 1.4.1. Указ Президента України “Про заходи щодо зміцнення правопорядку, охорони прав та свобод громадян ” від 18 лютого 2002 року № 143.
 - 1.4.2. Розпорядження Президента України “Про заходи щодо зміцнення дисципліни працівників та вдосконалення кадрової роботи у правоохоронних органах “ від 6 березня. 2002 року № 53/2002-р.
 - 1.4.3. Постанова Кабінету Міністрів України № 575 «Положення про порядок застосування вогнепальної зброї».
 - 1.4.4. Наказ МВС України від 07 вересня 2011 року № 658 “Про затвердження Курсу стрільб із стрілецької зброї для рядового та начальницького складу органів внутрішніх справ України та норм витрат боєприпасів ”.
 - 1.4.5. «Інструкція із заходів безпеки при поводженні з вогнепальною зброєю», затверджено наказом МВС України від 07.09.2011 року № 657.
 - 1.4.6. Наказ МВС України від 14 лютого 2008 року № 69 «Про затвердження Положення про організацію навчального процесу у вищих навчальних закладах МВС України».
 - 1.4.7. Наказ Міністерства Освіти України від 02 червня 1993 р. № 161 “Про затвердження положення про організацію навчального процесу у вищих навчальних закладах ”.
 - 1.4.8. Наказ МВС України від 15.04.95 р. № 233 “Про застосування

настанови по службі озброєння ОВС та ВНЗ МВС України".

1.4.9. Наказ МВС України від 27.03.2008 № 141 «Про забезпечення контролю за обліком, збереженням, видачою й прийманням зброї, боєприпасів і спеціальних засобів у чергових частинах ОВС України».

1.4.10. Наказ МВС України від 28.07.1994 № 404 «Про затвердження Статуту патрульно-постової служби міліції»; Наказ МВС України від 13.04.2012 № 318 «Про затвердження Положення з організації професійної підготовки осіб рядового і начальницького складу органів внутрішніх справ України»

2. Підручники:

2.1. Аверин А.И., Выдрин И.Ф., Ендовицкий Н.К. и др. Начальная военная подготовка – М.: в/изд., - 256 с.

2.2. Барабанщиков А.В., Беконский А.С., Вигуро М.Г. и др. Технические средства обучения: Учебник – М.: в/изд., 1979. – 136 с.

2.3. Барабанщиков А.В., Беконский А.С., Вигуро М.Г. и др. Методика огневой подготовки мотострелковых подразделений. – М.: в/изд., 1978. – 328 с.

2.4. Муцинов С.С. Методика огневой подготовки курсантов высших общевоинских училищ МВД, 1985. – 58 с.

2.5. Потапов А.Н. «Приемы стрельбы с пистолета. Практика СМЕРШа». – М. Фаір-Прес, 2002 р. – 236 с.

2.5. Наставление по стрелковому делу: 9 мм пистолет Макарова (ПМ) М. 1986 р.

2.6. Наставление по стрелковому делу: 7,62 мм Снайперская винтовка Драгунова (СВД) М. 1987 г.

2.7. Чайка В.М. Наставление по стрелковому делу. – М.: в/изд, 1985. – 640 с.

2.8. Наставления по стрелковому делу: Сборник. – М., 1989. – 640 с.

2.9. Спортивная стрельба: Учебник / Под общей редакцией Корха А.Я. – М., 1987. – 255 с.

3. Навчальні посібники, інші дидактичні та методичні матеріали:

3.1. Анакидзе В.В., Дуков Р.Г. Строевая подготовка: Учебное пособие. – М.: в/изд., 1987. – 335 с.

3.2. Бригунець В.О. Моро М.В., Зайцев Ю.В., Заболотний В.В., Горелов І.Ю. Вогнева підготовка. Донецьк, 2008.

3.3. Глущенко В.Ф., Безносюк Л.В., Мовчан А.В. Вогнева підготовка. Навчальний посібник. – Вінниця, 1998. – 160 с.

3.4. Горелов І.Ю. Лефтеров В.О. Тренінг із формування психологічної готовності працівників ОВС до застосування вогнепально-силового впливу: Навч. мет. посібник Донецьк 2007.

3.5. Вогнева підготовка: Навчальний посібник /Глущенко В.Ф., Безносюк Л.В.

3.6. Жамков Ф.И. Начальная подготовка стрелка-спортсмена: Учебное пособие. – М., 1979. – 143 с.

3.7. Кинль В.А. Пулевая стрельба: Учебное пособие. – М., 1989. – 207 с.

- 3.8. Пособие по стрелковым приборам и наглядным пособиям. – М.: в/изд., 1979. – 216 с.
- 3.9. Колісницький Г.К. Заболотний В.В. Басловяк А.М. Зайцев Ю.В. Вогнева підготовка. Навч.мет. пос. Донецьк 2007.
- 3.10. Колісницький Г.К. Басловяк А.М. Початкова стрілецька підготовка. Навч. мет. рекомєнд. Донецьк, 2006. – 122 с.
- 3.11. Швидкісна стрільба із пістолета Макарова: методичні рекомєндації РІО МВС України, 1994. – 48 с.
- 3.12. Юрчук Ф.С. Общие основы методики огневой подготовки в особых условиях: методические рекомєндации. – К.: НИ и РІО КВШ МВД, 1989.– 24 с.
- 3.13.Храмцов Г.О., Жбанчик А.В. ОТ «Мосина» до «Винтореза». Современное снайперское оружие: Учебное пособие / Под ред. Доктора юридических наук, профессора А.В. Негодченко. – Д.: Днепрор. гос. ун-т внутр. дел; Д.: ЧП «Лира», 2007. – 296 с.

4. Монографії та інші наукові видання:

- 4.1. Плиско В.И. Поединок с преступником, вооруженным пистолетом. – К., 1989. – 128 с.

1. 5. Інші джерела:

- 5.1. Стрелковый спорт. Опыт. Методика / Сост. Багаев И.С. – М., 1985. – 136 с.

6. Інтернет-ресурси:

- 6.1. Стрелковое оружие. Документальний серіал. Тривалість 182 хвилин www.music-centr.com.ua; e-mail: video@music-centr.com.ua.

МЕТА ЛЕКЦІЇ:

Вогнева підготовка - це комплекс простих термінових дій, спрямованих на збереження здоров'я і життя людей.

ВСТУП

Навчальна дисципліна «Вогнева підготовка» – це галузь науки, яка вивчає питання медичного, біологічного та медико-криміналістичного характеру, що виникають у практичній діяльності органів досудового слідства, зокрема, під час надання першої медичної допомоги.

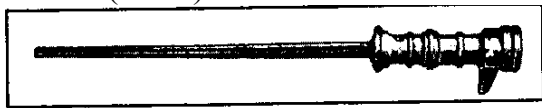
1. ПОНЯТТЯ ПРО РОЗВИТОК СТРІЛЕЦЬКОЇ ЗБРОЇ.

Важливим етапом, революційною подією у розвитку зброї та збройної боротьби стало застосування пороху як метального засобу і виникнення вогнепальної зброї.

Офіційною датою виникнення вогнепальної зброї, принаймні серед європейських народів, вважається XIV століття. На Русі вперше про неї згадує

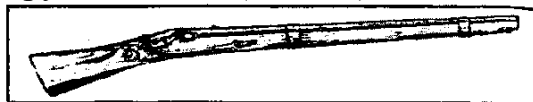
«Софійський временник» у 1382 р. під час оборони Москви від татар та «Галицький часопис» у 1389 р.

У XIV столітті стрілецькою зброєю були гармати, зменшені настільки, що можна було стріляти з руки, їх називали ручницями або гаківницями: знизу виступав гак (мал.).

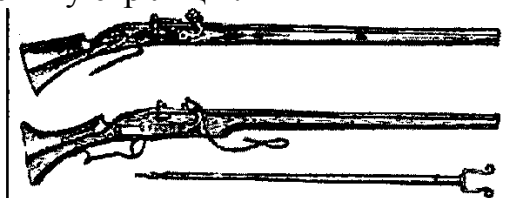
Мал. 43. Суцільнометалева ручна бомбарда-гаківниця початку XV ст.

Тоді ж з'явилися рушніці з гнотовим замком: на Заході — аркебузи, на Русі — ручні пищалі (мал. 44).

Мал. 44. Пищаль XVI ст.

На початку XVII ст. в арміях європейських держав стали використовувати досконаліші гнотові рушніці-мушкети (мал. 45, 46). В Росії мушкети були на озброєнні у стрільців.

Мал. 45. Європейські мушкети XVI–XVII ст.
(часточинувалися в Росії)

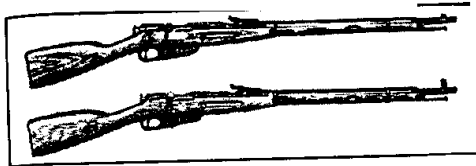
Велике значення для розвитку стрілецької зброї мав перехід від гнотових та кременевих до колісцевих замків. Ця гладкоствольна дульнозарядна зброя проіснувала до XIX ст.

Перші зразки нарізної зброї були створені ще у XVI ст., але через складність виготовлення на озброєння вони потрапили тільки у 60-х роках XIX ст.

Винахід у першій половині XIX ст. ударного замка і капсуля як засобу запалення металюного заряду, паперового (у 60-х роках — металювого) унітарного патрона, удосконалення замків і створення затворів дали змогу під час Мілютінської військової реформи переозброїти армію нарізними казеннозарядними карабінами і гвинтівками (гвинтівка Мосіна, мал. 47).

Мал. 46. Стрелець.
Для опори
використовувався бердиц

Мал. 47. Гвинтівка Мосіна. 1891/1930 рр.

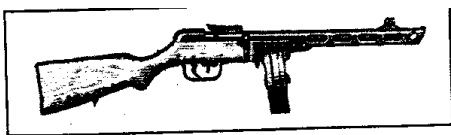
Важливим етапом у розвитку стрілецької зброї було створення автоматичної зброї. Вона з'явилась наприкінці XIX ст. Першість у серійному виготовленні і практичному застосуванні належить Росії. У 1913 р. В. Г. Федоров запропонував свій автомат, яким була озброєна рота 189-го Ізмаїльського полку під час першої світової війни (мал. 48).

Мал. 48. Автомат Федорова. 1916 р.

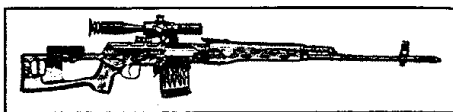
Бурхливий розвиток автоматичної зброї відбувся у роки другої світової війни. Створено велику кількість пістолетів-кулеметів, автоматів.

Найбільше розповсюдження мав пістолет-кулемет Шпагіна (мал. 49).

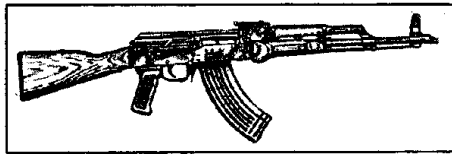
Мал. 49. Пістолет-кулемет Шпагіна. 1941 р.

У післявоєнний період на озброєння армії надійшли високонадійні, невеликих габаритів зразки легкої автоматичної зброї: самозарядний карабін Симонова (СКС), ручний кулемет Дегтярьова, снайперська гвинтівка Драгунова (мал. 50), автомат Калашникова АК-47.

Мал. 50. Снайперська гвинтівка Драгунова. 1963 р.

На, початку 50-х років розпочалась ера автомата Калашникова (мал. 51) — найкращого зразка стрілецької зброї XX ст., модифікації якого є на озброєнні багатьох армій світу, в тому числі і Збройних Сил України.

Мал. 51. Автомат Калашникова

2. ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ СТРІЛЕЦЬКОЇ ЗБРОЇ В УКРАЇНІ

Україна володіє значним інтелектуальним і виробничим потенціалом. Продукція ВПК (військово-промислового комплексу) від ракетноносіїв (балістична ракета «Дніпро») і танків Т-84 до пістолетів визнається іноземними фахівцями однією з кращих у світі.

За останні роки було створено автомат «Сорока», який не має віддачі, пістолет-кулемет «Гоблін-1», який на відстані 50 м пробиває 4,5 мм броні. Відомий «Узі» просто не в змозі конкурувати з нашим «Гобліном».

Після «Гобліна» з'явився «Трансформер», який поєднав досягнення в характеристиках попередників і мав вже зовсім інший дизайн. Зразок у складеному вигляді являє собою «цеглину» розмірами приблизно 35 на 10 см і приводиться в бойову готовність рівно за 1 секунду.

В останніх зразках пістолетів-кулеметів втілено в життя ще одне досягнення: з одного ствола зброї можна зробити 10 000 пострілів. Це набагато переважає зарубіжні зразки.

В Україні створено декілька нових зразків пістолетів: КБ-С-1 (який вже встигли охрестити «Вієм»), «Гном» — службовий револьвер та ін; Усі вони мають стволи, для яких 10 000 пострілів — не межа, і ємність магазинів 16—20 набоїв. Багато зроблено для розвитку протитанкової зброї. У новому гранатометі використано новий підхід, і хоча тепер калібр гранатомета всього 24 мм (проти 40 мм гранатометів старого покоління), він успішно пробиває броню будь-якого танка. Початкова швидкість гранати удвічі більша, ніж у кумулятивної гранати для РПГ-7.1 При цьому вага гранати — 100 г (РПГ-7В важить, як відомо, 2,2 кг).

Новий автомат, який прийде на зміну автоматам Калашникова, матиме тільки рухомі системи, все штамповане, його абсолютно не треба буде чистити — пісок українській зброї не завада. Його ствол абсолютно не нагріватиметься. Віддача відсутня, адже імпульс сили віддачі спрямований від стрільця.

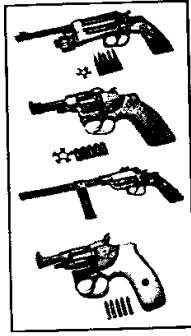
Снайперська гвинтівка буде довжиною лише 80 см; це вдвічі менше за наявну СГД-1. На відстані 1200 м можна буде без зусиль влучити в голову противника, її вбивча сила у 7 разів більша, ніж у СГД-1; вона може на відстані 50 м пробити 4»5 мм броні.

Наприкінці 1997 р. Державний науково-дослідний центр артилерійсько-стрілецького озброєння завершив розробку та випробування чотирьох револьверів — «Сотник» (калібр 9 мм), «Осаул» (5,45 мм), «Пані» (5,6 мм) та мисливського гладко-ствольного револьвера 16-го калібру (мал. 52). Усі револьвери мають компактні лазерні приціли.

Вже створено новий пістолет українського зразка — «Форт». Порівняно

з розмірами ПМ його ствол буде на 4 см довший.

Українські технології у галузі розробки і виробництва стрілецької зброї привертають увагу як на Заході, так і на Сході.

Мал. 52. Нові зразки зброї

3. КЛАСИФІКАЦІЯ СТРІЛЕЦЬКОЇ ЗБРОЇ

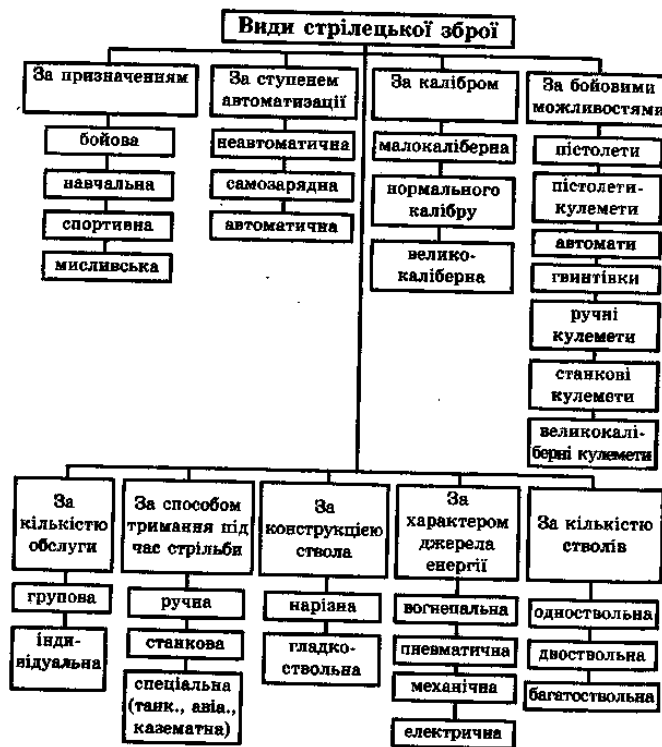
У нинішній час на озброєнні армій знаходиться велике різноманіття зразків стрілецької зброї. Для їх вивчення і оцінки можливостей її бойового використання потрібна класифікація, яка дасть змогу звести все до визначених видів.

Види стрілецької зброї можна поділити за такими ознаками:

- призначення;
- ступінь автоматизації;
- калібр;
- бойові можливості.

Крім цього, іноді ще виділяють види стрілецької зброї за кількістю обслуги, за способом тримання під час стрільби, за конструкцією ствола, за характером джерела енергії для метання куль, за кількістю стволів (табл. 4).

Таблиця 4

Порівняти види стрілецької зброї за бойовими можливостями можна за допомогою таблиці 5, в якій вказані середні дані її головних характеристик.

На даний час склалася наступна класифікація:

За призначенням

- Бойова. Для знищення живої сили і техніки супротивника в бої.
- Пристрілочна. Спарена з основною зброєю і призначена для коректування стрілянини.
- Навчальна. Для навчання прийомам звертання з ним без ведення стрілянини.
- Спортивна. Для спортивної стрілянини.
- Мисливська. Для промислового й аматорського полювання.

По калібру

- малого калібру. Стрілецька зброя калібру до 6,5 мм
 - нормального калібру. Стрілецька зброя калібру понад 6,5 до 9 мм.
 - великого калібру Стрілецька зброя калібру понад 9 до 14.5 мм (в окремих випадках калібр стрілецької зброї може перевищувати 14,5 мм).
- Дуже часто приходиться стикатися з помилковою думкою при визначенні величини калібру. Необхідно знати, що існує декілька стандартів калібрів стрілецької зброї: американський, англійський і метричний, прийнятий на території України і в інших країнах дальнього і близького зарубіжжя.

По способу керування і утримання

- Пістолет. Зброя, керована й утримуване при стрілянині однією рукою.
- Револьвер. Пістолет з обертовим блоком патронників чи стволів.
- Пістолет-кулемет. Призначений для безупинної стрілянини з використанням другої руки як додаткову опору.
- Гвинтівка. Керована й утримувана при стрілянині двома руками з упором приклада в плече.
- Снайперська гвинтівка. Гвинтівка, конструкція якої забезпечує підвищену ефективність стрілянини і призначена для озброєння спеціально підготовлених стрільців.
- Карабін. Полегшена гвинтівка з укороченим стволом.
- Автомат. Полегшена автоматична гвинтівка безупинного чи комбінованого вогню з укороченим стволом.
- Кулемет. Стрілецька автоматична зброя, яка встановлюється при стрілянині на спеціально сконструйовану для неї опору і призначена для ведення тривалого безупинного вогню.
- Ручний кулемет. Для стрілянини із сошок з упором приклада в плече.
- Станковий кулемет. Для стрілянини зі спеціального верстата.
- Єдиний кулемет. Для використання в якості як ручного, так і станкового.

По ступеню автоматизації

–Неавтоматична. Стрілецька зброя, у якій всі операції перезарядження і виробництва кожного пострілу виконуються стрільцем вручну.

–Автоматична —У якій всі операції перезарядження і виробництво чергового пострілу відбуваються без участі стрільця за рахунок енергії порохових чи газів інших джерел енергії.

–Самозарядна. Автоматична стрілецька зброя одиночного вогню.

По джерелу енергії

–Вогнепальна. У якій для метання вражаючого елемента використовується хімічна енергія чи пороху інших видів палива.

–Газобалонна. Для метання вражаючого елемента використовується енергія газу, попередньо стиснутого в спеціальній камері.

–Пневматична. Для метання вражаючого елемента використовується енергія стиснутого повітря.

–Механічна. Для метання вражаючого елемента використовується механічна енергія.

–Електрична. Для метання вражаючого елемента використовується електричний імпульс.

По обслуговуванню в бою

–Індивідуальна. Обслуговується в бою одним стрільцем.

–Групова. Обслуговується в бої групою стрільців (обслугою, екіпажем).

По кількості стволів

–Одноствольна.

–Двоствольна.

–Багатоствольна .

По конструктивним особливостям ствола

–Нарізна. У каналі ствола мають гвинтові нарізи, що забезпечують кулі обертальний рух.

–Гладкоствольна. У каналі ствола відсутні гвинтові нарізи, що забезпечують кулі обертальний рух.

По способу використання

–Ручна. Пристосована для стрілянини з рук чи сошок.

–Станкова. Установлювана для стрілянини на спеціальний верстат.

–Стрілецька зброя встановлена на бронетанкових зразках. У конструкції зразка БТОТ враховані специфічні вимоги монтажу й умов експлуатації (танка, бронетранспортера, бойової машини піхоти).

По видах цілей, що уражаються

–Протипіхотна Призначена для поразки живої сили супротивника.

–Зенітна. Для поразки повітряних цілей.

–Протитанкова. Для поразки наземних броньованих цілей.

По характеру стрілянини

–Одиночного вогню. Здатна вести стрілянину тільки одиночними пострілами.

–Безупинного вогню. автоматична зброя здатна вести тільки безупинну стрілянину.

–Серійного вогню. Автоматична стрілецька зброя зі спусковим механізмом, що автоматично обмежує тривалість безупинної стрілянини.

–Стрілецька зброя комбінованого вогню. Автоматична стрілецька зброя зі спусковим механізмом, що дозволяє вести стрілянину більш ніж одним видом вогню.